

ПОТУЖИМ

ЖУРНАЛ – ПЛАСТОВОГО – НОВАЦТВА

„ГОТУЙСЬ”

Журнал пластового новацтва
“NOTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children
Видає Головна Пластова Булава

Редагує Колегія:

пл. сен. Леся Храплива,
ст. пл. Світляна Луцька,
ст. пл. Іриней Юрчук

Адреса Редакції:

LESIA CHRAPLYWA
158 East 7th St., Apt. 3A
New York, New York 10009

Адмініструє

Крайова Пластова Старшина
на ЗДА.

Адреса Адміністрації:

“P L A S T” Inc.
140-142 Second Avenue
New York, N. Y. 10003

Обкладинка роботи
Наталки Горалевської

З М І С Т :

Колядка	1
Цукерок	3
Дивний гість у новаків	4
Лист новака Всеволода до новач- ки Лади	11
Пригоди Мишки-Гризикнижки	14
Звідкіля мій рід	16
Сірий Орел Денис: Сніжинки	25

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” у 1969 році: В ЗДА — 3.00 долари, в КАНАДІ — рівновартість 3-ох американських доларів, в ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ — рівновартість 2.80 американських доларів, в АВСТРАЛІЇ — 2.50 американських доларів.

„ГОТУЙСЬ” ДЯКУЄ ЗА ДАТКИ НА ФОНД:

Курені Старших Пластунів та Сеньйорів „Сіроманці” призначили на свій Раді аж тридцять доларів на „Готуйся”.

Пластун сеньйор отець **Володимир Козалик** із Нью Йорку склав два долари на Фонд „Готуйся”.

Пластун сеньйор **Богдан Михайлів** заплатив передплату одному новакові в Аргентині — \$ 3.00, **Лев Волянський** із Гемпстеду склав 1.00 долара, пластун сеньйор **В. Сазчак** з Австралії склав \$ 2.55.

Щиро дякуємо та ждемо дальших пожертв!

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 1 (142)

Січень

1969

Сестричка Леся:

КОЛЯДКА

Ой народився Ісус на сні —
Дзвеніли зорі в небесній сині.
Стало Дитятко плакати-ридати,
Прийшли янголи тай розважати.
Принесли місяць, принесли зірку —
Плаче Дитятко, ридає гірко.
Принесли срібло, з золота шати —
Плаче Дитятко, сумує Мати.
Аж приніс янгол серця дитячі —
Вже усміхнулось, уже не плаче!
Серця дитячі колядку дзвонять,
Бере Дитятко серця в долоні.
Грається днину, грається нічку;
Серця дитячі — найкраща чічка!

Мал. Марійка Стефанишин

Мал. Анна Косик

УСЬОМУ НОВАЦТВУ —
ВСЬОМУ ПЛАСТУНСТВУ —
ВСІМ УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ
В УСЬОМУ СВІТІ —
„ГОТУЙСЬ” ПЕРЕСИЛАЄ ГРІМКЕ:
ХРИСТОС РОДИВСЯ!
ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ВАМ УСІМ!

Мал. Тая Гасцька

ЦУКЕРОК

Вже Різдво! І ялинка у гнізді в нас на Свята:
Нам свічками зоріє, на цукерки багата.
Кругом неї взялися ми усі за долоні,
А дзвінки на ялинці мов колядку нам дзвонять.
Ми співаєм колядку про Ісусика в яслах.
Нам так тепло в домівці і в серденьку так ясно!
Лиш Левко зажурився, в нього смуток на личку:
У Сибірі десь тітка, в неї доня-сестричка.
Ось від тітки листочок до батьків прийшов вчора:
Що нічого там їсти і зима там сувора,
Що в них хата холодна і що плачуть у тузі...
Як радіти Левкові, як радіють всі друзі?
Бо до того сестричка ще й привіти прислала:
І батькам і Левкові, й підписалася: Галя.
Так Левко зажурився, що не бачить, як діти
Серед жартів цукерки йдуть з ялинки ділити.
Мусів братчик гукати, дав цукерок зелений.
А Левко той цукерок заховав у кишеню.

Буде мати для тітки ось-ось посилку слати —
Дасть Левко свій цукерок для Галинки зі Свята.
Хай хоч має цукерок замість свята-ялинки,
Хай забуде все лихо, хай радіє хвилинку,
Мов почує колядку, стане тепло їй, ясно,
Бо ж усім народився сам Господь нині в яслах.

Мал. Марійка Мандрусак

ДИВНИЙ ГІСТЬ У НОВАКІВ

(Новаки стоять у домівці в крузі, кожен рій разом; круг відкритий тільки з того боку, де входові двері).

ПЕРШИЙ РІЙ: Ми зібрались, весь наш рій,
У домівці пластовій,
Ждемо, що прийде наш гість.
Ось нам братчик розповість:

БРАТЧИК: Справді, наше все гніздо зібралось сьогодні, щоб привітати великого та небувалого гостя.

ДРУГИЙ РІЙ: По гнізді рознеслась вість:
Иде до нас великий гість!
Ми прийшли з усіх сторін.
Братчику, скажіть, хто він?

БРАТЧИК: Я добре знаю, хто він! Але поки він прийде сюди, вам треба вгадати це.

Ми вже нераз грались в розгадування загадок, то й цю ви певно розгадаєте.

ТРЕТІЙ РІЙ: Гості в нас були великі:
Славні воїни, владики,
Пластові були Старшини,
Хто нам буде гостем нині?

БРАТЧИК: Розгадувати будете запитаннями. Питайте мене, кожен хай поставить якесь одно питання, а я буду відповідати, так, як ми нераз це робили у грах.

1. НОВАК: Чи наш гість молодий чи старий?

БРАТЧИК: Він старий, старий, як небо над нами, і як лани збіжжя в Україні. Але його проголосили тим, чим він є тепер тільки 50 років тому.

2. НОВАК: А хто його проголосив?

БРАТЧИК: Українська Центральна Рада в Києві.

3. НОВАК: То він з України?

БРАТЧИК: Так, він з України.

4. НОВАК: А давно приїхав він сюди?

БРАТЧИК: Вже трохи не сто років тому. Приїздив він з кожним українцем, що поселявався в цій країні.

5. НОВАК: А як він міг це зробити, що поселявався з кожним?

БРАТЧИК: Він був і є в серці кожного українця.

6. НОВАК: А хто він? Може який славний полководець? Може вояк-лидар?

БРАТЧИК: Ні, він не вояк, але багато наших вояків і полководців складало йому присягу на вірність.

7. НОВАК: А може він поет?

БРАТЧИК: Він не поет, але багато наших поетів писало вірши про нього.

8. НОВАК: А може він якийсь славний державний муж, може навіть президент?

БРАТЧИК: Це ні, але стояв завжди близько наших державних мужів.

9. НОВАК: Братчику, а чи він — людина?

БРАТЧИК: Ні, він не людина, але йому належить така почесть, як найславнішим людям.

10. НОВАК: А з чого він тоді зроблений?

БРАТЧИК: Він із тканини, але насправді він витканий із мрій тисячів та мільйонів українців.

11. НОВАК: А якої він краски?

БРАТЧИК: У нього дві краски: одна така, як новацька хустина...

ПЕРШИЙ РІЙ: Знаємо, знаємо: друга це синя!

ДРУГИЙ РІЙ: Жовтий внизу, а горою він синій.

ТРЕТІЙ РІЙ: . . . Ми вже вгадали: це стяг України!

1. НОВАК: Знаю, і небо і збіжжя лани,
З давніх часів в Україні були.

2. НОВАК: Рада зібралась у Києві раз
І порішила: це прапор для нас!

3. НОВАК: Над Україною він лопотів,
Були ж бо вільні і Київ і Львів.

4. НОВАК: З нами усюди поїде наш стяг,

5. НОВАК: Всі його носимо ми у серцях.

6. НОВАК: Він ішов з військом хоробрим у бій,
В лавах найперших у битві важкій.

7. НОВАК: Йому поети складали пісні.

8. НОВАК: Йому поклонялись і славень гримів.

9. НОВАК: На струнко стаємо, як рідний наш стяг
Знімається вгору по щоглі, мов птах.

10. НОВАК: Він тканий з любови, він шитий з надій,
Що жити ще нам в Україні вільній.

11. НОВАК: Новацька хустина — це прапора пів,
А прапор увесь — у серцях новаків!

(Відгиняються двері, хорунжі вносять УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР на держаку, стають із ним по середині круга).

БРАТЧИК: Увага, новаки! Струнко! Привітаємо наш національний прапор новацьким кличем: тричі „ГОТУЙСЬ”!

ВСІ НОВАКИ: Готуйсь! Готуйсь! Готуйсь!

ПЕРШИЙ РІЙ: Ми зійшлися, весь наш рій,
У домівці пластовій.

Нині радість новакам:

Рідний прапор має нам.

ДРУГИЙ РІЙ: Кругом нього новаки,
Так рука біля руки:

У новацтві кожен друг,
Тож не розірветься круг.

(Веруться в крузі за руки).

ТРЕТІЙ РІЙ: Гості в нас були великі:

Пластуни, борці, владыки,

Прапор цей для всіх один:

України кожен син.

ВСІ НОВАКИ: Прапор цей візьмем в серцях

На новацький добрий шлях,

На цей прапор наш обіт,

Ми складемо за кілька літ,

Пластова відважна лава.

Прапорові слава! Слава! *(Новаки гукають:*

„Слава”!

(Новаки стоять на струнко, тоді, коли хорунжі, під звуки пісні „Прапоре наш” відносять прапор із кімнати).

СОНЯ, СЛАВКО І „ПРОСВІТА”

Соня і Славко прибігли в суботу після полудня додому із новацьких сходи́н. Славко держав у руках всі листи й часописи із поштової скриньки біля дверей, бо в суботу йому вільно їх вибрати і принести до хати. На самому верху була газета із великим образком та написом „Просвіта” і Славко зараз підбіг до дідуся з питанням:

— Дідусю, а що це таке „Просвіта”? Я ще не чув ніколи такого слова, а тут воно приходить у сьогоднішній газеті на самій першій сторінці п'ять... ні, шість разів.

Дідусь наложив окуляри на ніс і казав спершу привітатися з вуйком-дідом Пилипом та тіткою-бабусею (це вуйко й тітка мами, що живуть у хатці в горах і приїхали в місто на кінець тижня).

Славко привітався чемно, але таки не міг не спитася:

— А чи дідусь мусить теж аж прочитати в газеті, щоб знати, що таке „Просвіта”?

Дідусь глянув на Славка з-над газети і усміхнувся:

— Ой, хлопче, якби ти знав, як близько я був знайомий із цією

„Просвітою”, ще від наймолодших років, то не казав би такого!

— А як це було, як? — зацікавився вже не на жарт Славко.

— Ось сідайте, поки мама подасть обід, то я вам розкажу. Та й не я сам. Побачите, що і бабуся і вуйко-дідо і всі старші в хаті — кожне зуміє вам щось сказати, як коли і де вони зустрічалися із „Просвітою”.

Славко вмотивився біля ватрану у вітальні, просто дідусевого крісла і спитав:

— Але ж ти ще нам не сказав, хто вона така!

— Зараз будеш знати! — успокоїв дідусь. — Отже це було, таке товариство, що його заклали в Галичині сто років тому, а заклали на те, щоб вчити та просвічати українських людей.

— А хіба тоді не було шкіл? — хотіла знати Соня.

— Зараз скажу, будь терпелива! Тоді Галичина була під владою Австрії, а в ній були дуже сильні наші вороги-поляки. Вони й робили так, щоб було в нас по селах якнайменше шкіл, а коли хто хотів учитися, мусів їхати в місто і це коштувало дуже дорого, а люди були бідні. Тоді зібра-

лися розумні та добрі українці, а між ними перший священник отець Степан Качала і заложили „Просвіту”.

— А я пригадую, — додала бабуся, що саме прийшла накривати стіл до обіду, — що ще моя бабуся, коли вчила мене молитов, казала мені молитися щодня за отця Качалу. Бо вона сама навчилася письма аж коли вже була доросла, на курсах „Просвіти” для неписьменних. Вона й ховала пильно у скрині такі старенькі, пожовклі книжечки, що їх колись видала була „Просвіта”. І часто мені їх показувала та розказувала, що то добра зробила в селі ця читальня...

— Яка читальня, бабуся? — спитала Соня. Та бабуся вже знов пішла до кухні, а за неї відповів вуйко-дідусь:

— Вачите діти, сама централія „Просвіти” була у столиці Гали-

Знак „Просвіти”.

чини, у Львові. По різних містах мала вона свої відділи, або філії, а по селах удержувала читальні. Там сходилися люди кожної неділі, читали книжки й газети, слухали доповідей, вчилися співати, підготовляли різні свята...

Тут вмішалася в розмову тітка-бабуся:

— Я пригадую, як у нашому селі ми власними руками будували дім читальні. Все село працювало кожної суботи, і читальня станула найкраща в усьому повіті. А дідусь, щоб ви діти знали, був головою читальні довгі-довгі роки.

— Справді? — здивувався

Свято Тараса Шевченка у селі Дунаєві в Галичині. Цю світлину дав „Готуйсеви” колишній Голова читальні пан Немирівський.

Славко і подумав, що тепер буде шанувати дідуся ще більше, як досі.

— Але дідусю, ти не був головою від оснування „Просвіти”, сто років тому? — спитала нараз Соня. Всі засміялися, і Соня сама теж, а дідо пояснив:

— Ні, ні, дитино! Я народився тоді, коли святкували сорокліття „Просвіти”. Вже і мої діди і батьки належали до читальні в селі. А завтра саме, дня 8 грудня сповниться „Просвіті” вже сотня літ, того й згадують її тепер у всіх наших газетах.

— Але чи є й тепер „Просвіта”? — спитав Славко вже зовсім поважно.

— В Україні її заборонили большевики, — відповів вуйко-дідусь. — Вони дуже не любили „Просвіти”, бо знали, що в ній збиралися всі свідомі українці. Але зате працює „Просвіта” на всіх тих місцях, де поселені у світі українці. Ось я недавно дістав листа від вашої тітки з Аргентини і там є світлина із свята садочка при „Просвіті”. А на світлині є навіть ваші тіточні брати й сестричка.

— А давніше була в Україні „Просвіта” не лиш у Галичині, але й на Буковині та на Карпатській Україні. Була навіть ще до першої світової війни і по містах та селах Наддніпрянської України, хоч там москалі раз-по-раз її забороняли. — додав дідусь.

— Дідусю, але ти казав, що

Дитячий садок „Просвіти”
у Беріссо в Аргентині.

кожен з нашої рідні працював у „Просвіті”, а я ще про всіх не знаю! — допитував Славко.

— Не знаєш, то я тобі зараз скажу! — відповів дідусь. — Ось бабуся замолоду часто виступала у різних виставах у читальні, а особливо гарно вміла виголощувати вірші Тараса Шевченка. Вуйко Пилип був бібліотекарем у читальні, а його син, вуйко Андрій у пізніші роки вів спортовий гурток при читальні. Знов тітка Оріся вчилася у господарській школі „Просвіти” в Милованні, а ваш батько був диригентом читальняного хору. Кожному з нас „Просвіта” — це гарний спомин. Тому й ми хочемо, щоб ви вчилися української мови та звичаю, пісень та віршів.

Та тут ввійшов у кімнату тато.

— А чи ви знаєте, що з нагоди століття „Просвіти” в нашому місті буде завтра виставка українських книжок в Народньому Домі? — спитав. — Нам усім треба піти її оглянути після

Служби Божої, а ви діти візьміть зі собою ваші ощадності, щоб закупити собі книжечки, яких ви ще не мали. Ми ж теж накупимо книжок для себе...

— І буде в нас у хаті справжня

читальня „Просвіти"! Славно! — аж підскаочив Славко.

— Так воно й повинно бути!
— підтвердив дідусь і всі раді та веселі засіли до обіду.

ЛИСТ НОВАКА ВСЕВОЛОДА ДО НОВАЧКИ ЛАДИ

Дорога Ладю!

Ти просила мене написати Тобі, що це таке сніг та чому він паде зимою. У нашому місті теж падав передучора сніг, і то такий гарний, що я ходив з хлопцями санкуватися і так досанкувався, що вже другий день простуджений і мушу лежати в ліжку. Мама дуже зраділа, що Ти написала до мене, бо каже, що я буду тепер відписувати Тобі, то не буду товктися по ліжку, а буду спокійно лежати. Отже я відписую.

Сніг — це те саме, що дощ. Ти не смійся, я пишу поважно. Сніг це замерзла вода, а дощ — не замерзла. Дощ паде тоді, коли тепло, а сніг — коли холодніше. Бо вода плинна тільки тоді, коли не надто тепло і не надто зимно. Коли стане холодніше як zero ступенів Цельзія, або ж 32 ступні Фаренгайта (воно те саме, але в Америці більше числять ступені тепла за Фаренгайтом) — тоді вода мерзне. Коли води багато разом, як у річці чи ставку — вона замерзає у тверду білу брилу — і це лід. Але коли вона розсипана високо у повітрі маленькими кульочками (разом вони виглядають нам зі землі, як хмари) — тоді не може замерзнути в одну брилу, тільки замерзає у такі ма-

Образок маляра Петра Холодного із книжечки Юрія Сірого:
„СВІТОВА МАНДРІВКА КРАПЛИНИ ВОДИ”.

лесенькі білі кришталіки. Коли сніжинка впаде на вікно, або коли на вулиці впаде Тобі на руку, можеш добре приглянутися їй, поки розтане. Тоді побачиш, що кожна сніжинка — інша трохи, але виглядає, як шостираменна зірка. Зрештою тепер, перед Різдрвом побачиш в усьому місті багато прикрас, що зроблені на подобу сніжинок. Чому саме вода творить такі кришталіки, а не інші — це справа не проста. Кожна речовина, що може творити кришталіки, творить якісь інші. Це залежне від того, як сама ця речовина побудована внутрі, в найменших своїх частинах, тобто молекулах. Але про це розкажу Тобі іншим разом, а тепер про сніг.

Я вже згадав, що хмари — це такі малесенькі кульочки води, що разом пливають понад землею. Ти могла б спитати, як можуть кульочки води вдержатися у повітрі і не попадають на землю. От, коли бризнути водою зі склянки понад себе, то вода певно не останеться у повітрі, а впаде на землю. Цього робити не пробуй, бо я раз про-

бував, і то коли був вдягнений у святковий одяг і справа зле покінчилася. А краплини води держаться у хмарі тому, що вони знов не вода, а газ-пара. Коли не зовсім зимно, вода з поверхні річок, ставів чи морів поволеньки парус, тобто змінюється у пару. Пара легша від повітря і може собі летіти. Що тепліше, то більше води випаровує, а коли тепло води дійде до 100 ступенів Цельсія (це те саме що 212 ступенів Фаренгайта) вся вода мусить замінитися у пару. Коли вариться вода у чайнику, Ти бачиш дуже добре, коли вже є 100 ступенів Цельсія, бо тоді вся вода починає нараз перевертатися і шипіти — ми кажемо, що вода кипить. Це тому, що з-під споду, ближче вогню, вона парус швидше і пара хоче якнайшвидше піднятися вгору і пробивається крізь воду.

Над самою землею є найтепліше, і тому не бачимо пари, що піднімається із всіх вод на землі. Але що вище — то холодніше, і там пара стає вже видна — це хмари.

Коли ж нараз повіє дуже холодний вітер, а перед тим було тепло, то пара у хмарах перетворюється не в дощ, і не в сніг, а в град, тобто в льодові кульки. Град паде нараз літом, коли після великої спеки нараз похолодніє. І град небезпечний — ого! — нищить все, що засаджене в городі чи засіяне в полі.

А в високих горах — там завжди так холодно, що сніг ніколи не топиться. Я ще таких не бачив, але мама обіцяла, що коли буду пильно вчитися, після табору поїдемо в такі високі гори.

Саме прийшла мама і принесла дуже несмачний лік і каже, що вже досить писання на сьогодні, то я ще хочу лиш додати, що дуже багато про сніг та дощ та воду прочитаєш у дуже гарній книжечці Юрія Сірого „СВІТОВА МАНДРІВКА КРАПЛИНИ ВОДИ“. Бажаю Тобі веселого читання бо бачу, що мама з ліком довше ждати не буде!

Готуйсь!

Новак Всеволод

(Продовження)

У Києві Андрійко з мамою (ну й я в його кишені) замешкали у великому модерному готелі „Дніпро”. Готель цей стоїть недалеко головного київського бульвару Хрещатика. Хрещатик це така широка вулиця, обсаджена по боках рядами дерев, а при ній багато крамниць. Кияни залюбки проходжуються вечором цією вулицею.

Відпочивши після подорожі, ми вибралися оглядати столицю України, древній Київ. (Древній — це значить давній, і слово це теж давнє). Групу українців-туристів з Америки опроваджував по Києві провідник із київського туристичного бюро та давав пояснення. Але Андрійкова мати пояснювала йому все ще раз сама, бо провідник мусів говорити все так, як йому наказував чужий, московський уряд, що тільки називається український, а справді поневолює Україну.

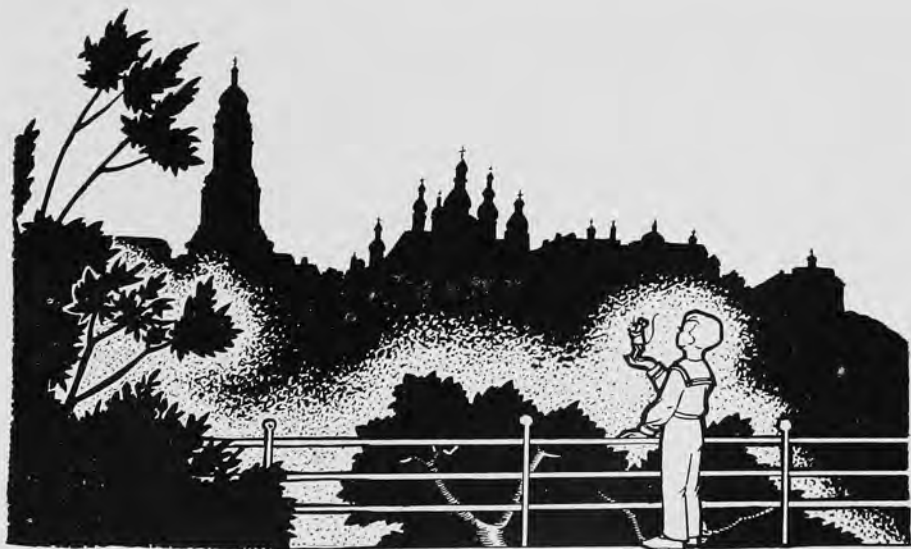
Ми поїхали оглядати найстарший монастир у Києві — Печерську Лавру. Дорогою я пильно розглядалася, бо дуже хотіла все помітити, щоб могли Вам написати. Приїхали ми під мури монастиря. Ми з Андрійком спинилися перед входовою брамою. Над нею на стінах розмальовані святі. Ми задивилися на бані монастирської каплиці, що над брамою. Провідник щось пояснював, а мама сказала Андрійкові: — Це, сину, найславніший монастир в Україні. Про нього згадують наші давні літописи. Його заснував ще в одинадцятому столітті монах-священик Лларіон. Він перший викопав там собі печеру, там жив і молився весь час.

Через браму ввійшли ми на подвір'я, потім у ще якусь будівлю та стали спускатися вниз до самих печер. Андрійкові стало трохи страшно, коли ми проходили довгими, вузькими коридорами. Це,

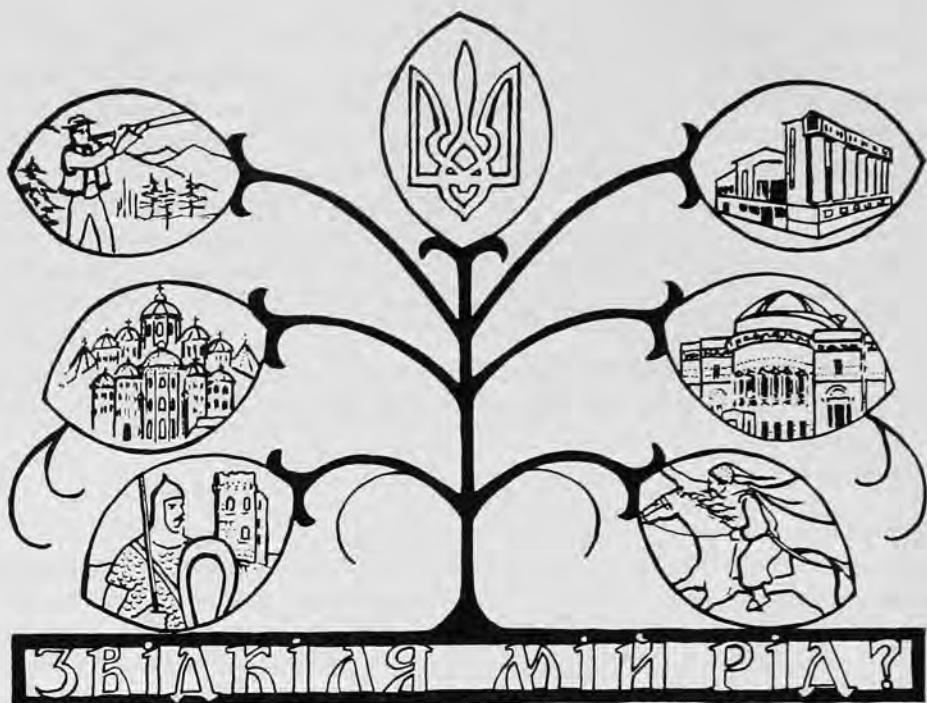
звичайно, не значить, щоб мені було страшно! Ці коридори, тепер вже освітлювані, викопали колись ченці, що тепер вже здавна спочивають там сном праведних. Вздовж печерних коридорів натрапляли ми на заглибини-ніші, де спочивають тлінні останки монахів та митрополитів, колишніх мешканців цих печер. Тут теж бачили ми підземні каплиці, чернечі печери-келії та місця, де виставлені мощі святих. Все тут дише історією і давниною. Колись приходили тут на прощі люди з усієї України, щоб помолитися Богові та поклонитися печерським святим. Сьогодні в Лаврі нема живих монахів. А великий монастир, колись місце молитви, перетворений сьогодні у державний пам'ятник-музей.

Ми оглянули частину печер і вийшли з підземелля на двір. Ми дуже зраділи, коли до нас усміхнулося знов сонце, бо день був ясний, соняшний.

(Далі буде)

Мал. Ніна Мудрик-Мриц

Я — **Орест Петро Цюлко**, народжений 27 вересня 1957 року в Боффало, стейт Нью Йорк. Я тепер у п'ятій класі Української Школи Святого Миколая. Мойому старшому братові Адріанові тепер чотирнадцять років. Він теж народився у Боффало. Я маю ще сестричку Лідусю. Їй шість років і вона ходить у першу класу.

Мій тато називається Роман. Має трьох братів і одну сестру. Мій батько походить із Тернополя. Тернопіль це місто в Галичині. В 1943 році мій тато вступив до Української Дивізії „Галичина”. Ця дивізія боролася проти большевиків.

Моя мама називається Люба Заяць-Цюлко. Вона народилася в селі Підлиссі в Західній Україні. Підлисса славне тим, що там народився та виростав український поет-священик Маркіян Шашкевич. Моя мама має одну сестру Оксану.

**
**

Я — **Степан Лев Шишка** народився дня 13 січня 1957 року в місті Боффало, в З'єдинених Стейтах Америки. Мої батьки приїхали сюди з України.

Мій тато народився в Топорові. Це село лежить на пограниччі Поділля і Волині, поміж містами: Радехів, Броди і Буськ. Через То-

порів перепливає річка Пуста, що вливається у річку Стир. В околиці Топорова є великі ліси. Мій дідусь народився у селі Трійці, недалеко Топорова. Половина мешканців села Трійці мала прізвище Шишка. Але звідкіля вони там взялися — тато не знає. У Трійцях, на острові облитому водою, стоїть старинна церква, що в ній люди ховалися від татарських нападів. До церкви можна дістатися через дерев'яний міст. Недалеко звідтіля, в селі Монастир, росте дуб, що під ним спочивав гетьман України Богдан Хмельницький, коли ішов походом на Львів.

Пропам'ятні значки із Ярославщини, звідкіля походить рід мами нашого Степана Шишки.

Моя мама, Чеслава Хома-Шишка народилася в українських землях, найдалі висунених на захід, і селі Годлі Шклярські, Рясівського повіту. Це є на Засянні, а цю округу звать Тернавецький острів, тобто там жило трохи українців серед чужинців-поляків. У Годлях була церква, збудована 1792 року. Думають, що рід Хомів поселився в Годлях ще за князя Ярослава Мудрого, щоб обороняти Україну від західніх ворогів. Це були часи, коли Ярослав Мудрий оснував місто Ярослав.

В 1945 році поляки „помогли” українцям із Засяння переселитися в Україну, до Козови, тільки з наплечниками на плечах. (Так мені розказували, а це значить, що виселили всіх насильно, не дозволяючи взяти нічого більше, лиш те що кожен міг нести на плечах).

По татові я маю двох стрийків і бабусю, а по мамі двох вуйків, три тітки і бабусю.

Маю сестру Марусю, старшу від мене на три роки. Ходимо в українську католицьку школу, вчимося добре, належимо до Пласту і до дитячого хору „Молоді бурлаки”. В хаті часто співаємо повстанські та народні пісні. В школі та в Пласті вивчаємо історію укра

їнського народу, а тато розкажує нам про наші визвольні змагання під час Другої Світової Війни. Я гордий, що належу до такого славного народу.

**
*

Я, новачка **Христина Анна Стасюк** народилася 7 січня 1958 року в Боффало, ЗСА. Мій тато називається Маркіян Йосафат Стасюк, а його тато й мама це отець Андрій Стасюк і Емілія Стасюк. Ім'я моєї мами — Лідія Святослава Залеська-Стасюк, а її тато — професор Осип Залеський. Мій тато народився у Тернополі а мама у Станиславові.

Мій рід походить із Західньої України. Мій нарід був багатий і мав славу культуру, але через напади різних ворогів дуже збіднів. На наш нарід нападали в давніших часах турки й татари. В новіших часах доводилося нам воювати з поляками, німцями та большевиками, а тепер в Україні панують комуністи. Обидва мої дідусі були вояками Української Галицької Армії та боролися за свободу України.

Я маю сестру Марію Роксолян, тітку Христю і вуйка в Сиракюзах та двох стрийків. У Львові маю дві тітки, у Станиславові ще одну тітку, а в Тернополі хресну маму мого тата. У Трентоні маю мою хресну маму, що видає пластовий журнал „Юнак”.

Я вчуся у п'ятій клясі української парохіяльної школи. Збираюся складати третю новацьку пробу і здобула вмілості: співачки, сміхунчика, читачки та вишивкарки. Належу до роя „Сині Проліски”. Граю на фортепіяні під проводом дідуся Осипка і вже виступала на шкільному концерті в честь Тараса Шевченка.

**ВИ ПЕВНО ТЕЖ ЗУМІЛИ Б НАПИСАТИ БАГАТО
ЦІКАВОГО ПРО СВІЙ РІД, ТА ЗВІДКІЛЯ ВІН
ПОХОДИТЬ! НАПИШІТЬ ЯКНАЙШВИДШЕ ТА НЕ
ЗАБУДЬТЕ ПРИСЛАТИ ЯКІСЬ ЦІКАВІ СВІТЛИНИ ДО
ДОПИСУ! „ГОТУЙСЬ” ДУЖЕ ЖДЕ ЇХ!**

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО НОВАЧОК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Дорогий „Готуйся”!

В неділю, дня 3 листопада наше гніздо відсвяткувало Листопадові Роковини. Вогник відбувся у пластовій домівці, а програму підготували новачки з роя „Соловейки”. Їх сестричка прикрасила гарно домівку. Ми полетіли в уяві до Львова. Сестричка Люба розказувала про геройський вчинок одного хлопця. Ми співа-

ли стрілецькі пісні і передавали штафети січовим стрільцям та кидали ракети. Мали ми теж змаг поміж роями і наш рій „Синички” здобув перше місце. Цей вогник довго залишиться у нашій пам’яті.

Готуйсь!

Новачка Арета Бук
Рій „Синички” у Філядельфії

**

Дорогий „Готуйся”!

До нашого гнізда новачок у Філядельфії загостила сестричка Стаха Гойдиш, Сестричка Усіх Новачок у цілому світі. Її називають **Головна Булавна Новачок**. Я дуже хочу написати Тобі коротко про перебіг її перебування в нашому гнізді:

День 27-го жовтня 1968 року був великим днем для нашого

П’ятдесяті роковини Листопадового Зриву в новачок у Філядельфії.

Новачки-„листочки” на святкуванні Першого Листопада у Сиракюзах.

гнізда, бо до нас приїхала сестричка Стаха Гойдиш із Нью Йорку. Вона привезла нам дуже цікаву книжку „Ніч проминула” і пачку цукерків. Сестричка сказала, що їй подобалася виставка наших праць і що вона бажає нам здобути перше місце в міжгніздових змаганнях.

Ми привітали Сестричку Булавну піснями, а потім порозходилися на наші ройові сходини.

Сестричка Стаха дуже подобалася всім новачкам і нам було сумно, що вона не могла довше залишитися з нами, а мусіла повернутися до Нью Йорку.

Новачка **Наталка Турченко**, рій „Соловейки”, Філадельфія Вірш новачки **Наталки Турченко**, написаний до хроніки:

**У високім буряні
Жили зайчики малі:
І біленькі і сіренькі
І дуренькі і смішненькі.**

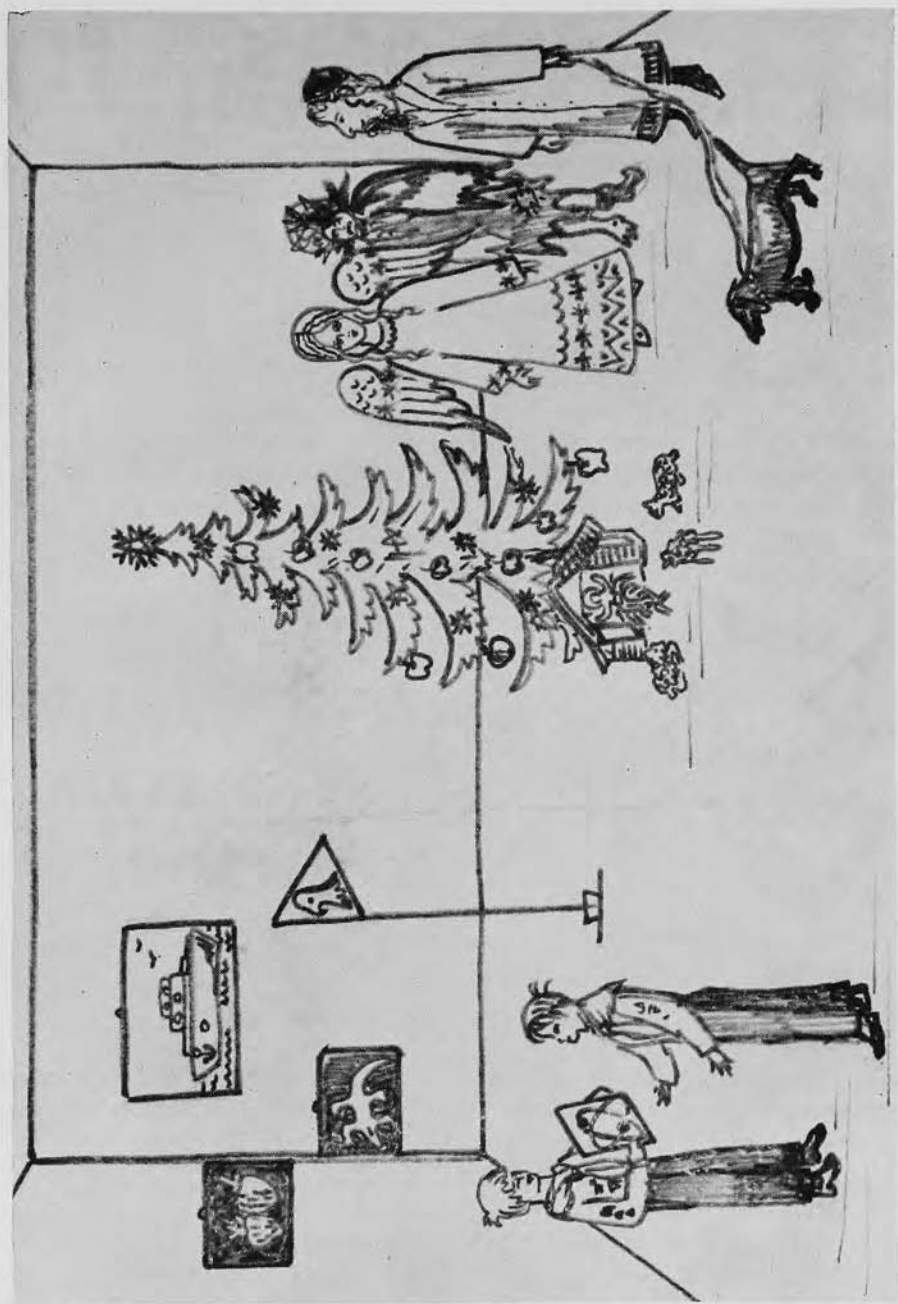
**Були дуже ще маленькі
І тому були дурненькі,
То й до школи не ходили,
В буряні завжди сиділи.**

**Але раз в погідний час,
Як дощу не було,
Вони всі по черзі
У школу прибули.**

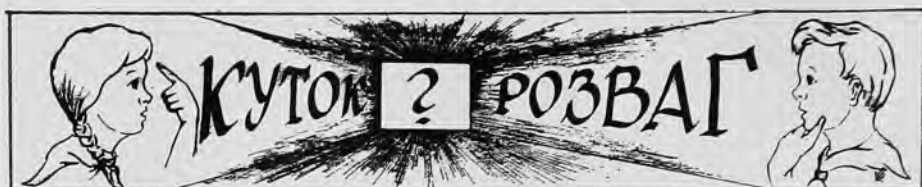
**Вони школу цю скінчили,
В університет спішили,
Професорами там стали,
Інших зайчиків навчали!**

Мал. Марійка Мандрусак

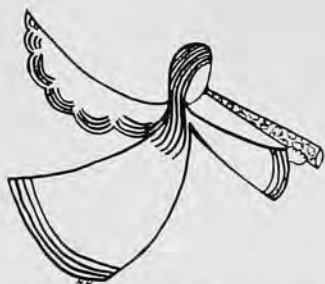
Мал. Христя Баранска

(До образка на сторінці 21)

ЩО ТУТ НА „Я”?

Як бачите, новачки підготовляють у домівці Різдво. Хто збирається колядувати, передягнувшись, як звичай велить, хто вже прикрасив ялинку, а новачки Ярко та Яцко розглядають щось цікаве. Погляньте і Ви, що не лиш їх імена починаються на букву „Я”, але ще й можна тут знайти щонайменше десять предметів, що їх назви починаються на цю букву. А може хтось знайде їх ще більше? Шукайте і напишіть розгадку до „Готуйся”!

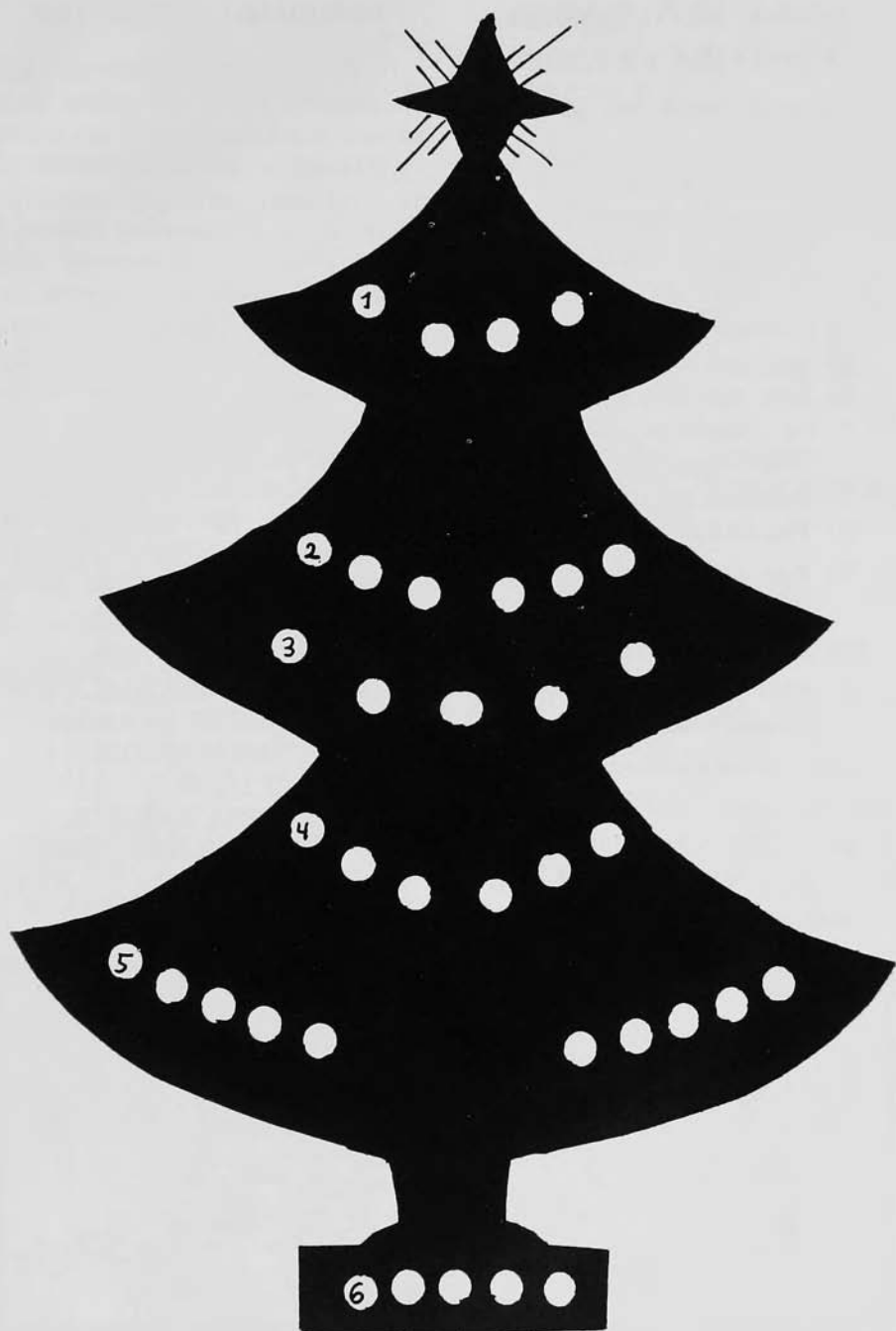
Мал. Марійка Мандрусяк

ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ „ГОТУЙСЯ” НА ЦЕЙ НОВИЙ РІК?

НОВАЦЬКА ЯЛИНКА

Новачки прикрасили свою ялинку на Різдвяну Свічку отакими ланцюжками. На кожному із них написано якесь слово, що вживається саме у святковий час. Їх значіння такі:

- 1) Святочна страва з пшениці, меду та маку.
- 2) Назва святочної пісні.
- 3) Сніп пшениці, що стоїть на почесному місці.
- 4) Носять зі собою колядники.
- 5) Знак, що час сідати до Святої Вечері (два слова).
- 6) Назва Свята з нагоди Народження Ісуса Христа.

СЛОВА, ЩО ОДНАКОВІ З ПОЧАТКУ І З КІНЦЯ

Випишіть слова, що мають такі значіння:

- 1) Інакше: підлива.
- 2) Батько батька.
- 3) Городина, подібна до фасолі.
- 4) Бачимо ним.
- 5) Затичка до пляшки.
- 6) Ім'я хлопця. Від дня цього святого починається піст перед Різдом.
- 7) Інакше: незабаром.
- 8) Рід пальної зброї.
- 9) Був за часів Ноя у Старому Завіті.
- 10) Модерний прилад, щоб слідувати за далекими предметами.

Коли прочитаєте кожне із цих слів, побачите, що коли читати їх від початку до кінця, або від кінця до початку — вони будуть завжди однакові.

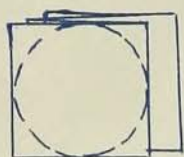
ПОМШАНІ КНИЖЕЧКИ

Нозачки з роя „Добродушки” пакували на ройовій збірці книжечки для бідних дітей під ялинку. Писар — Надійка хотіла всі ці книжечки швидко записати. Коли ж вже вислали посилку, Надійка хотіла відчитати свій список, і побачила, що вона переплутала всі назви книжечок. Що робити? Надійка певно була б плакала, якби вона не була новачка; бо ж новачка ніколи не плаче. Але ми таки всі попробуємо допомогти Надійці та познаходити, які тут правдиві назви книжечок, котре слово з котрим творить правдиву назву.

- 1) КВІТКА ШТУКАРКА.
- 2) СЕСТРИЧКА ЛЕБІДКА.
- 3) ЧАРОДІЙНЕ ЩАСТЯ.
- 4) БЛАКИТНІ ПРАВДИ.
- 5) ЛИС МУРОМЕЦЬ.
- 6) АВТО ІЛЛЯ.
- 7) МАРІЙКА МИКИТА.
- 8) ПРИГОДА ХМАРИНКИ.
- 9) ТРИ КИЦІ.
- 10) СОЙКА МЕЛАСЯ.

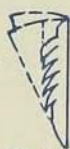
СНІЖИНКИ АБО ДЕКОРАТИВНІ ПІДСТАВКИ

ЗЛОЖИТИ ПАСОЧОК (АБО АРКУШ)
ПАПЕРУ, НАРИСУВАТИ КРУЖОК
І ВИТЯТИ.

ЗІГНУТИ
КРУЖОК
4 РАЗИ

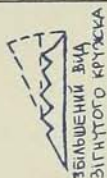
НАРИСУВАТИ
ОБРИСИ
ЯК НА
РИСУНКУ

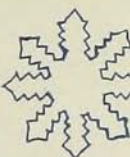
ГОТОВА
СНІЖИНКА

ЗБІЛЬШЕНИЙ

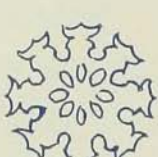
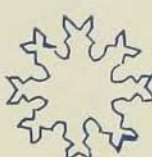
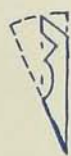
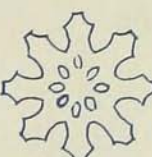
ВІД ЗІГНУТОГО КРУЖКА

ЗБІЛЬШЕНИЙ ВІД
ЗІГНУТОГО КРУЖКА

ГОТОВА
СНІЖИНКА

Подав Сірій Орел Денис

СИПЛЕ СНІГ І ЗІ ЗВІЗДОЮ
ІДЕ НОВАЦТВО З КОЛЯДОЮ.
ХОЧ МОРОЗ КУСАЄ ВУХА,
НЕ СТРАШНА ІМ ЗАВІРЮХА.

КОЛИ Ж ПРИЙДЕ ДВАДЦЯТЬ ДРУГЕ,
ВСІ ЗИДЕМОСЯ ДО КРУГА,
І БУДЕМО НАШЕ СВЯТО
УКРАЇНСЬКЕ СВЯТКУВАТИ.

РІК НОВИЙ ТЕПЕР НАСТАНЕ
ПРИЙДЕ ЩАСТЯ ДОВГОЖДАНЕ.
ЦЕ БАЖАННЯ НОВОРІЧНІ
ВІД НОВАЦТВА ВСІМ У СІЧНІ.